

JAUME BARTUMEU CASSANY
President de Socialdemocràcia i Progrés d'Andorra

Elogi i reforma de la Constitució

Necessitem conquerir un nou compromís constitucional mitjançant el diàleg

La Constitució que fa 25 anys que es va aprovar al referèndum del 14 de març del 1993 és la garantia de la llibertat del poble andorrà.

Tenim una bona Constitució, però el fet que no hi ha hagut treballs de manteniment ni cap reforma ha comportat que algunes de les seves disposicions grinyolen amb els nous desafiaments econòmics i socials.

Cal pensar que les ciutadanes i els ciutadans menors de 43 anys no van poder votar la Constitució.

Fins ara s'ha mantingut una actitud de prudent reserva a l'hora de plantejar una reforma constitucional, però no sembla que els problemes puguin desaparèixer per art d'encantament.

Soc dels que pensa que les constitucions es defensen reformant-les quan calgui, adaptant-les a unes realitats socials que canvien.

No vull pas dir que hi hagi una solució ja definida ni una proposta enllestida. No. El que penso, el que vull dir en aquest 25 aniversari, és que ha arribat l'hora de promoure un debat que impulsi els representants polítics a actualitzar la norma fonamental i a recuperar un projecte il·lusionant pel futur d'Andorra.

Necessitem conquerir un nou compromís constitucional mitjançant el diàleg.

La reforma ha de seguir uns procediments adequats, que permetin una seriosa deliberació i la participació de les minories i del conjunt de ciutadanes i ciu-

tadans amb la finalitat d'aconseguir un resultat compartit. No es pot fer a corre-cuita.

Tampoc hauria d'exigir-se un –impossible– consens de sortida, perquè en aquests procediments l'acord només pot ser la conseqüència del diàleg i no pas una condició prèvia. Així ho vam fer els anys 1992 i 1993.

Ara bé, sí que sembla aconsellable buscar un acord de mínims entre les forces polítiques sobre el perímetre de la reforma, els temps per desenvolupar-la i, sobretot, una obligació de resultat, de dur-la a terme.

S'ha comprovat aquests darrers anys que el funcionament del Consell General és massa formal i reclama algunes modi-

Les constitucions es defensen adaptant-les a les realitats socials canviants

ficacions que afavoreixin l'expressió de les minories en benefici del mateix parlamentarisme. Convé afavorir la construcció de la representació política i formar opinió pública.

Cal facilitar l'exercici de la funció de control i de les comissions d'investigació. I també enfortir algunes tècniques de democràcia participativa, com la iniciativa legislativa popular.

Una societat tan plural com l'andorrana requereix unes adequades dosis de proporcionalitat en la representació i hi ha

solucions electorals que ho permetrien.

Defenso, doncs, l'obertura d'un procés de reforma constitucional adreçat a reforçar la nostra Constitució.

L'article 105 de la Constitució estableix un procediment molt exigent per afrontar la revisió de la Constitució. La iniciativa correspon als coprínceps conjuntament o a una tercera part dels membres del Consell General. I el procés acaba amb la convocatòria d'un referèndum de ratificació.

La discussió al Consell General i l'eventual aprovació per una majoria qualificada requeriria mesos de debats, d'atansament de posicions, negociacions i intercanvis de raons.

Es tracta, doncs, d'obrir la porta cap a una gran deliberació nacional.

És a dir, un llarg procés de reflexió, posicionament i responsabilitat en què també prenguin part les ciutadanes i ciutadans al costat dels partits polítics. Seria una manera de poder discutir amb la raó i sortir així de la immediatesa de les xarxes, les mentides públiques i els simplismes de la imatge.

Val a dir que el resultat no ha pas d'alterar bona part de la Constitució vigent.

El tractament per superar aquesta situació ha de ser, doncs, valent, però també prudent. Ha de ser reformista i progressista.

Hem de reforçar la democràcia, mantenir el seny i preservar l'equilibri institucional.